

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821202348
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8821202348.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobkyne: A. B., C. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E., zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o. so sídlom: Ulica 1. mája 1246, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 47 245 034, proti žalovaným: 1. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného vlastníka menom: „C. A. C. B.“, 2. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného vlastníka menom: „F. A. C. C.“, 3. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného vlastníka menom: „Bratko Juraj“, 4. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného vlastníka menom: „D. G.“, 5. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného vlastníka menom: „C. E.“, všetci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom so sídlom: Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, t a k t o

rozhodol:

Zrušuje sa podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaných v 1. až 5. rade k nehnuteľnostiam, a to parcele E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a parcele E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a zrušené spoluvlastníctvo vyporiadava tak, že nehnuteľnosti, a to parcelu E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E. a parcelu E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E. prikazuje do výlučného vlastníctva žalobkyne.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému v 1. rade sumu 139,72 eur, žalovanému v 2. rade sumu 279,44 eur, žalovanému v 3. rade sumu 377,25 eur, žalovanému v 4. rade sumu 733,54 eur a žalovanému v 5. rade sumu 279,44 eur ako náhradu za ich spoluvlastnícke podiely na bankový depozitný účet Slovenského pozemkového fondu, IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v Štátnej pokladnici, VS: 5C/36/2021, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

13

5C/36/2021

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 6.10.2021 domáhala zrušenia podielového spoluvlastníctva žalobkyne a právnych predchodcov žalovaných k nehnuteľnostiam, a to parcele E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a parcele E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva tak, že nehnuteľnosti, a to parcelu E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o

výmere 1808 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E. a parcelu E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E., prikáže do výlučného vlastníctva žalobkyne. Zároveň sa domáhala uloženia povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej v 1. rade sumu 0,94 eur, žalovanej v 2. rade sumu 1,84 eur, žalovanému v 3. rade sumu 2,50 eur, žalovanému 4. rade sumu 5,89 eur a žalovanému v 5. rade sumu 1,84 eur, ako náhradu za ich spoluvlastnícke podiely, s tým, že plnenie žalobkyňa vykoná formou zriadenia súdnej úschovy v prospech žalovaných, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnila tým, že žalobkyňa vlastní podiel vo veľkosti 461/720 (na LV č. XXX vyjadrený zlomkom 3688/5760) (zapísaná pod B6 na oboch listoch vlastníctva), žalovaná v 1. rade vlastní podiel vo veľkosti 20/720 (zapísaná pod B1 na oboch LV), žalovaná v 2. rade vlastní podiel vo veľkosti 40/720 (zapísaná pod B2 na oboch LV), žalovaný v 3. rade vlastní podiel vo veľkosti 54/720 (zapísaný pod B3 na oboch LV), žalovaný vo 4. rade vlastní podiel vo veľkosti 105/720 (zapísaný pod B4 na oboch LV), žalovaný 5. rade vlastní podiel vo veľkosti 40/720 (zapísaný pod B5 na oboch LV). Nakoľko všetci žalovaní sú podľa označenia na oboch LV mŕtvi (nebohí), žalobkyňa im navrhla ustanoviť opatrovníka. Žalobkyňa nepoznala osoby dedičov po nebohých spoluvlastníkoch. Žalobkyňa nemá záujem na zachovaní podielového spoluvlastníctva k uvedeným nehnuteľnostiam. Z vyššie spomínaného dôvodu, že žalovaní všetci sú nebohí, ale stále sú ako podieloví spoluvlastníci zapísaní na oboch uvedených listoch vlastníctva, nie je možné uzavrieť so žalovanými dohodu o zrušení a vyporiadaní ich podielového spoluvlastníctva. Vhodným riešením prikázanie nehnuteľnosti za primeranú náhradu jednému zo spoluvlastníkov – žalobkyni. Žalobkyňa navrhla pre žalovaných určiť peňažné náhrady za ich spoluvlastnícke podiely. Žalobkyňa vychádzala z úradnej ceny oboch predmetných nehnuteľností. Podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 582/2004 Z.z. (v znení zákona č. 465/2008 Z.z.) pre katastr. územie E. a pre druh pozemku : trvalý trávny porast, je určená úradná cena: 0,0166 eur / 1 m² pozemku.

2. Súd uznesením č.k. 5C/36/2021- 24 z 16.5.2022 vyzval žalobkyňu na doplnenie žaloby v časti označenia strán sporu na strane žalovaných, a to s poukazom na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo 31/2018 z 15.4.2019 a tiež rozhodnutie NS SR 6Cdo 11/2016. Podaním doručeným súdu dňa 23.5.2022 žalobkyňa doplnila žalobu v časti označenia žalovaných ako neznámych (nezistených) právnych nástupcov ostatných vlastníkov evidovaných na listoch vlastníctva k vyporiadavým nehnuteľnostiam.

3. Zástupca žalovaných vo vyjadrení k žalobe doručenom 8.8.2022 uviedol, že Slovenský pozemkový fond, ktorý v súlade s §34 a nasl. zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách koná za štát v konaní pred súdmi, uznáva zásadu vyplývajúcu zo zákonného ustanovenia §140 Občianskeho zákonníka v platnom znení, že nikoho nemožno nútiť zotrvať v podielovom spoluvlastníctve, pričom v konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam prednostne navrhuje zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením pozemkov medzi spoluvlastníkov podľa výšky ich podielov v súlade s ustanovením § 142 Občianskeho zákonníka. Ako prvú možnosť vyporiadania podielového spoluvlastníctva zákon stanovuje reálnu delbu veci medzi spoluvlastníkmi. Reálna delba pozemkov však v danom prípade nie je dobre možná, pretože reálnym rozdelením pozemku medzi spoluvlastníkov by vznikli pozemky s výmerou príliš nízkou na to, aby boli účelne využiteľné. Z tohto dôvodu sa javí vhodnejším druhý zákonný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to prikázanie veci za náhradu. Avšak návrh žalobkyne v časti predstavujúcej finančnú náhradu pre ustupujúcich spoluvlastníkov ako primeranú náhradu nemožno akceptovať. Zákonom ustanovená možnosť rozdelenia podielového spoluvlastníctva vo svojom dôsledku pre spoluvlastníka, ktorý bol svojho spoluvlastníckeho podielu zbavený (nútené odňatie vlastníckeho práva), ktorého spoluvlastnícky podiel je prikázaný ostatným spoluvlastníkom, musí spĺňať podmienky ustanovené čl. 11 ods.4 Listiny základných práv a slobôd. Medzi tieto podmienky patrí aj povinnosť poskytnúť primeranú náhradu. „Primeranú náhradu treba chápať ako hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch, ekvivalent umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie obdobnej veci, akú predstavoval podiel spoluvlastníka, ktorý bol prisúdený ostatným spoluvlastníkom.“ (NS ČR , sp.zn. 22 Cdo 1640/2006) Primeranou náhradou je príslušný podiel všeobecnej ceny veci. Všeobecná cena veci má zodpovedať trhovému princípu ocenenia na základe ktorého by nemalo dôjsť k znevýhodneniu jedného spoluvlastníka na úkor druhého. Musí ísť o náhradu, ktorá predstavuje objektívnu cenu, za ktorú by vec bolo možné predat'. Informáciami potrebnými k dosiahnutiu sumy primeranosti všeobecnej ceny veci sú informácie miestneho orgánu štátnej správy, informácie spoločností, ktoré sa zaoberajú sprostredkovaním kúpy a predaja nehnuteľností, vrátane takých poznatkov o kúpe a predaji porovnateľných nehnuteľností v časovo približne rovnakom období. V aktuálnom čase internetové

portály inzerujúce ponuky predaja nehnuteľností v lokalite Horný Zemplín uvádzajú cenu pozemkov za 1 m² v priemere 5,- eur. Uvedomujúc si, v časti začlenenia v teréne, najmä odlišný charakter inzerovaných poľnohospodárskych nehnuteľností a tých, čo tvoria predmet sporu, ich výstupnou výpovednou hodnotou má byť informácia odrážajúca dopyt po tomto type nehnuteľností s apelom na cenu vyššiu ako je uvádzaná v žalobe. V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva primeranú náhradu určuje súd. Slovenský pozemkový fond ako zástupca žalovaných súhlasí, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo k predmetným sporným nehnuteľnostiam a prikázal ich za primeranú náhradu žalobkyni do jej výlučného vlastníctva. Určenie výšky primeranej náhrady, vychádzajúc z predložených dôkazov, ponecháva na úvahe súdu. Za účelom doplnenia dokazovania navrhol vyžiadať z obce E. informáciu, či sú jej známe osoby uvedené ako podieloví spoluvlastníci na LV č. XXX a LV č. XXX, k.ú. E.: 1. A. C., C. B., 2. A. F., C. C., 3. G. D., 4. G. D., 5. E. C., či je jej známy ich pobyt, či má obec vedomosť o ich úmrtí, prípadne právnych nástupcoch. Navrhol tiež vyžiadať od žalobkyne kúpnu zmluvu zo dňa 29.10.2020, na základe ktorej nadobudla vlastníctvo nehnuteľností resp. spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX A. XXX v k.ú. E.. Navrhol tiež, aby pokiaľ súd pristúpi k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva za náhradu, už priamo vo svojom rozhodnutí určil lehotu na zaplatenie finančnej náhrady do depozitného účtu Slovenského pozemkového fondu.

4. Spolu s podaním zástupca žalovaných predložil súdu inzerciu ponuky pozemkov z dostupných internetových zdrojov v obci Nižný Hrabovec v cene 7,81 eur za 1m², Ondavské Matiašovce v cene 10,61 eur za 1m², Hanušovce nad Topľou v cene 0,95 eur za 1m² a Ruská Voľa v cene 9,50 eur za 1m². Zároveň predložil Dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva č. 03600/2019-PKZP-K40559/19.00, ktorú Slovenský pozemkový fond uzatvoril a ktorej predmetom je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území C. (vedľajší kataster), druh pozemku: orná pôda. Cena bola stanovená v sume 2,50 eur m². Dôkaz: - Zmluva o prevode vlastníctva č. 03600/2019-PKZP-K40559/19.00 V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva primeranú náhradu určuje súd. Slovenský pozemkový fond ako zástupca

5. Žalobkyňa vo vyjadrení doručenom súdu 2.11.2022 uviedla, že nemala vedomosť o tom, že SPF uzatvoril Dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva č. 03600/2019-PKZP-K40559/19.00, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území C., kde cena bola stanovená v sume 2,50 eur/ m². Takáto cena pozemku pre kat. úz. C. sa podľa názoru žalobkyne zdá byť primeraná a prijateľná aj pre predmetné pozemky (ornú pôdu) v kat. úz. E.. Žalobkyňa z tohto dôvodu navrhuje, aby súd považoval hodnotu predmetných pozemkov v spoluvlastníctve účastníkov konania za odsúhlasenú vo výške 2,50 eur za 1 m² pozemku. Hodnota pozemku – a teda aj hodnota príslušných spoluvlastníckych podielov by už nemala byť sporná medzi účastníkmi konania. Vzhľadom na úpravu hodnoty pozemkov v spoluvlastníctve, žalobkyňa vykonáva aj úpravu výpočtu výšky náhrady za spoluvlastnícke podiely ustupujúcich spoluvlastníkov (žalovaných). Vzhľadom na zmeny vykonané vo výpočtoch náhrad pre žalovaných, žalobkyňa upravila svoj žalobný návrh nižšie uvedeným spôsobom, pričom nejedná sa o zmenu žaloby, len o zmenu peňažných súm určených na náhradu pre žalovaných a o sprievodné doplnenie čísla depozitného bankového účtu SPF pre uskutočnenie tohto plnenia. Navrhla zrušiť podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaných k nehnuteľnostiam: parcele E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a parcele E-KN č. 199/2– trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanej na LV č. XXX, k.ú. E. a zrušené spoluvlastníctvo vyporiadať tak, že nehnuteľnosti: parcelu E-KN č. XXX/X – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E. a parcelu E-KN č. XXX/X– trvalý trávny porast o výmere 204 m², zapísanú na LV č. XXX, k.ú. E., súd prikáže do výlučného vlastníctva žalobkyne. Žalobkyňa bude povinná zaplatiť žalovanej v 1. rade sumu 139,72 eur, žalovanej v 2. rade sumu 279,44 eur, žalovanému v 3. rade sumu 377,25 eur, žalovanému v 4. rade sumu 733,54 eur a žalovanému v 5. rade sumu 279,44 eur, ako náhradu za ich spoluvlastnícke podiely, s tým, že plnenie žalobkyňa vykoná formou zriadenia súdnej úschovy v prospech žalovaných na bankový depozitný účet Slovenského pozemkového fondu, IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v Štátnej pokladnici, VS: 5C/36/2021, a to všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

6. Podaním doručeným súdu dňa 11.1.2023 žalobkyňa žiadala vypustiť z petitu žaloby slová „s tým, že plnenie žalobkyňa vykoná formou zriadenia súdnej úschovy v prospech žalovaných 1/ až 5/,” pretože správca nehnuteľnosti SPF označil konkrétny bankový účet na ktorý majú byť peniaze pre žalovaných zaplatené.

7. Zástupca žalovaných vo vyjadrení doručenom súdu 20.2.2023 uviedol, že pokiaľ ide o samotné zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, zástupca žalovaných nemá výhrady voči zrušeniu podielového spoluvlastníctva k predmetným sporným nehnuteľnostiam, čo sa týka spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, strany sporu sa zhodli, že najvhodnejším a najúčelnejším spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva je prikázanie nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne za primeranú náhradu. Avšak spornou ostala výška primeranej náhrady pre ustupujúcich spoluvlastníkov. Na to, aby bola náhrada primeraná, je potrebné vychádzať z trhovej hodnoty sporných parciel. Primeraná finančná náhrada pre ustupujúcich spoluvlastníkov má predstavovať taký ekvivalent, za ktorý je možné nadobudnúť porovnateľný pozemok v danej obci. Podľa konštantnej judikatúry súdov primeranou náhradou pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k pozemkom v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka je príslušný podiel všeobecnej ceny veci. Všeobecná cena je cenou, za ktorú by bolo možné pozemok predať alebo kúpiť v mieste, kde sa nachádza, t.j. cena ovplyvnená ponukou a dopytom po nehnuteľnostiach na určitom mieste a čase. Vychádzajúc z katastrálnej mapy a ortofotosnímku, v súčasnosti sú parcely využívané ako záhrada. Na základe Odpovede obce Matiaška zo dňa 11.08.2022 obec chce predmetné sporné parcely využiť na rozšírenie intravilánu obce na výstavbu rodinných domov, čo má vplyv na trhovú hodnotu nehnuteľnosti. Na doplnenie dokazovania navrhol vyžiadať kópiu Kúpnej zmluvy zo dňa 29.10.2020 zapísanej ako titul nadobudnutia na LV č. XXX A. XXX, katastrálne územie E., pod V-1334/2022, prípadne aby túto kúpnu zmluvu predložila žalobkyňa, ktorá bola účastníčkou zmluvného vzťahu. K vyjadreniu pripojil Odpoveď obce Matiaška zo dňa 11.08.2022, podľa ktorej obec chce sporné parcely využiť na rozšírenie intravilánu obce. Ceny za uvedené pozemky nie sú obci známe, nakoľko obec v minulosti nepredávala obecné pozemky.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení z 27.7.2023 uviedla, že predkladá súdu listinu, notársku zápisnicu napísanú notárkou JUDr. Zorou Chudovou, zo dňa 8.12.2020, pod sp. zn. V XXX/XXXX, I. XXXXX/XXXX, I. XXXXX/XXXX, v ktorej je kúpna zmluva medzi žalobkyňou, ako kupujúcou a predávajúcimi: E. D., E. D., J. H., K. H., D. A. L., E. G. J., M. N. J., D. O., P. O. a K. O.. Tieto všetky fyzické osoby (zastúpené spoločne E. D.) predali svoje spoluvlastnícke podiely žalobkyňi, pričom veľkosť ich spoluvlastníckych podielov bola rôzna. Aj dohodnutá kúpna cena bola rôzna. Zo znaleckého posudku č. 26/2021 M. E. E. je zrejmé, že všeobecná hodnota nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX k.ú. H. predstavuje spolu sumu 59.622,80 eur, po zaokrúhlení 59.600,- eur. Menovaní predali svoje podiely za takéto kúpne ceny (spočítané spoločne za obidve predávané LV) : E. D. predal za celkovú cenu 1,- eur E. D. predal za celkovú cenu 1,- eur, J. H. predal za celkovú cenu 100,- eur, K. H. predal za celkovú cenu 100,- eur, D. A. L. predal za celkovú cenu 1,- eur, E. G. J. predal za celkovú cenu 1,- eur, M. N. J. predal za celkovú cenu 100,- eur, D. O. predal za celkovú cenu 1,- eur, P. O. predal za celkovú cenu 100,- eur, K. O. predal za celkovú cenu 100,- eur. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že napríklad E. D. predal dva svoje podiely v celkovej prislúchajúcej výmere 1222 m² (z oboch pozemkov) za celkovú kúpnu cenu 1,- eur, čo predstavuje priemernú cenu 0,00081 Eur / m² pozemku, napríklad J. H. predal iba jeden podiel v celkovej prislúchajúcej výmere 3,76 m² za celkovú kúpnu cenu 100,- eur, čo predstavuje priemernú cenu 26,59 eur / m² pozemku. Všetci uvedené predávajúci sú bližší alebo vzdialení príbuzní žalobkyne, pričom niektorí súhlasili s cenou 1,- eur za ich podiel, ale niektorí „pre 1 euro prstom nepohnú“ a preto chceli aspoň 100 eur (aby sa im „to oplátilo vôbec riešiť“). Znamená to, že touto kúpnu zmluvou nie je možné určiť žiadnu obvyklú, ani primeranú a už vôbec nie trhovú cenu predmetných pozemkov. Z týchto dôvodov žalobkyňa zotrúva na svojom písomnom vyjadrení do tohto konania zo dňa 2.11.2022 a navrhuje, aby súd považoval hodnotu predmetných pozemkov v spoluvlastníctve účastníkov konania za odsúhlasenú vo výške 2,50 eur za 1 m² pozemku. Hodnota pozemku – a teda aj hodnota príslušných spoluvlastníckych podielov by už nemala byť sporná medzi účastníkmi konania.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa listinnými dôkazmi predloženými oboma stranami sporu, prílohami žaloby, a to výpisom z listu vlastníctva č. XXX k.ú. E. na čl. 7 spisu, výpisom z listu vlastníctva č. XXX k.ú. Matiaška, Prílohu č. 1 k zákonu č. 580/2007 Z.z., doplnením žaloby z 23.5.2022, vyjadrením zástupcu žalovaných z 30.6.2022, vyjadrením zástupcu žalovaných z 8.8.2022 s prílohami, a to Dohodou a zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva č. 03600/2019-PKZP-K40559/19.00, inzerciou ponuky z internetových zdrojov, vyjadrením žalobkyne z 2.11.2022, opravou vyjadrenia žalobkyne z 11.1.2023, vyjadrením zástupcu žalovaných z 20.2.2023 s prílohou, a to listom obce Matiaška z 11.8.2022, správou Okresného úradu Vranov nad Topľou, katastrálny odbor z 18.7.2023, výpisom z listu vlastníctva č. XXX k.ú. E. I. Q. XX spisu, výpisom z listu vlastníctva č. XXX k.ú. E., vyjadrením žalobkyne z 27.7.2023 s prílohou, a to notárskou zápisnicou z 8.12.2020 N 525/2020, Nz 46195/2020, správou

obce Matiaška z 12.10.2023, podaním zástupcu žalovaných zo dňa 15.12.2024 a zistil tento skutkový stav veci:

10. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX k.ú. E. vyplýva, že podielovou spoluvlastníčkou pozemku - parcely – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², parcela registra „E“ KN, parcelné číslo XXX/X je žalobkyňa v podiele 461/720 k celku. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX k.ú. E. vyplýva, že podielovou spoluvlastníčkou pozemku - parcely – trvalý trávny porast o výmere 204 m², parcela registra „E“ KN, parcelné číslo XXX/X je žalobkyňa v podiele 3688/5760 k celku. Na oboch listoch vlastníctva sú evidovaní ako ďalší podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností s uvedením, že zomreli pod B1 A. C., C. B. v podiele 20/720, pod B2 A. F. C. C., v podiele 40/720, pod B3 G. D. v podiele 54/720, pod B4 G. D. v podiele 105/720, pod B5 E. C. v podiele 40/720.

11. Podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 580/2007 Z.z., predloženej žalobkyňou spoločne so žalobou, pre katastr. územie E. a pre druh pozemku - trvalý trávny porast, je určená hodnota 0,0166 eur za 1 m² pozemku.

12. Podľa správy Obce Matiaška doručenej súdu dňa 16.10.2023 sú osoby vedené na listoch vlastníctva č. XXX A. XXX k.ú. E., a to A. C., C. B., A. F., C. C., G. D., G. D., E. C., mŕtve.

13. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedla, že pri podávaní žaloby žalobkyňa vychádzala z všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa ustanovujú hodnoty poľnohospodárskej pôdy pre jednotlivé katastrálne územia. Nehnuteľnosti sú trvalým trávnaým porastom, na námietku žalovaných, ktorú vyjadrili v písomnom vyjadrení z 5.8.2022, ako aj nimi predložených príloh, žalobkyňa svoj postoj prehodnotila a považuje sumu náhrady, ktorý označil Slovenský pozemkový fond v tomto písomnom vyjadrení z 5.8.2022 za primeranú, jedná sa o hodnotu 2,50 eur za meter štvorcový pozemku, ktorú takúto sumu Slovenský pozemkový fond uzavrel dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva pre iné nehnuteľnosti s inými osobami, a to na pozemky v katastrálnom území C., obce Remeniny a Matiaška spadajú do jednej geografickej lokality, ktoré táto skutočnosť je známa aj súdu, z tohto dôvodu žalobkyňa upravila svoj žalobný návrh v písomnom vyjadrení z 2.11.2022. Z dôvodu chyby pri písaní, následne žalobkyňa znenie žalobného petitu upravila svojim písomným podaním z 10.1.2023. Žalobkyňa je presvedčená, že medzi stranami sporu už hodnota nehnuteľnosti nie je sporná a nemala by byť ani hodnota výšky náhrady za ustupujúce spoluvlastnícke podiely pre piatich neznámych vlastníkov. Žalobkyňa žiadala žalobe vyhovieť s priznať nárok na náhradu trov konania.

14. Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“), ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

15. Podľa § 186 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

16. Podľa Čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

17. Podľa Čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

18. Ak súd zruší podielové spoluvlastníctvo, je povinný spoluvlastníctvo aj vyporiadať. Z jazykového vyjadrenia § 142 OZ vyplýva, že súd nemôže rozhodnúť o spôsobe vyporiadania svojvoľne, ale je viazaný nasledovným záväzným poradím: 1. Rozdelenie veci. 2. Prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. 3. Nariadenie predaja veci a rozdelenie výťažku. V prípade,

ak účastníci v konaní pred súdom dosiahnu zmier (ktorý podlieha schváleniu súdu), je možné docieľiť hocktorý spôsob vyporiadania bez ohľadu na jeho zákonné poradie. Zákon takisto určuje hľadiská, na ktoré je súd povinný prihliadať pri rozhodovaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Súd tak prihliada jednak na veľkosť spoluvlastníckych podielov, a jednak na účelné využitie veci. Nejde však o jediné a rozhodujúce hľadiská, súd prihliada i na iné okolnosti prípadu. Rozhodujúcimi tak nebudú izolovane jednotlivé okolnosti, ale všetky relevantné okolnosti vo svojom súhrne, súd vždy komplexne posúdi celý súbor relevantných skutočností, ktorý nie je vyčerpaný iba hľadáskami priamo vymenovanými v tomto ustanovení zákona (Števíček M. a kol. Občiansky zákonník I. Komentár 2. vydanie, 2019, Beck online, s. 1091 - 1102: M. Križan).

19. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že podielovou spoluvlastníčkou pozemku - parcely – trvalý trávny porast o výmere 1808 m², parcela registra „E“ KN, parcelné číslo XXX/X zapísanej na liste vlastníctva č. XXX k.ú. E. je žalobkyňa v podiele 461/720 k celku a že podielovou spoluvlastníčkou pozemku - parcely – trvalý trávny porast o výmere 204 m², parcela registra „E“ KN, parcelné číslo XXX/X zapísanej na liste vlastníctva č. XXX k.ú. E. je žalobkyňa v podiele 3688/5760 k celku. Na oboch listoch vlastníctva sú evidovaní ako ďalší podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností s uvedením, že zomreli pod B1 A. C., C. B. v podiele 20/720, pod B2 A. F. C. C., v podiele 40/720, pod B3 G. D. v podiele 54/720, pod B4 G. D. v podiele 105/720, pod B5 E. C. v podiele 40/720.

20. Nakoľko na listoch vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto vyporiadania sú evidované ako podieloví spoluvlastníci mŕtve osoby, pričom mŕtva fyzická osoba, nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti a procesnoprávnu spôsobilosť (subjektivitu), čo vedie k zastaveniu konania, ak takáto skutočnosť tu bola v čase začatia konania, musel sa súd zaoberať pasívnou legitimáciou žalovaných. Vyššie uvedený nedostatok žalobkyňa po výzve súdu preklenula druhovým označením žalovaných majúcich byť zastúpených Slovenským pozemkovým fondom ako „neznámych (nezistených) právnych nástupcov podielových spoluvlastníkov evidovaných na predmetných listoch vlastníctva. Slovenský pozemkový fond pri vykonávaní činností zverených mu osobitnými predpismi postupuje vždy vo verejnom záujme, a teda aj ustanovenia, vymedzujúce rozsah oprávnenia SPF konať v prípade pozemkov s neznámym vlastníkom, je potrebné vykladať s prihliadnutím na verejný záujem, ktorým nepochybne je spravodlivé usporiadanie pozemkového vlastníctva a poskytnutie rovnakej ochrany vlastníckeho práva všetkým vlastníkom pozemkov (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo 31/2018 z 15.4.2019, tiež rozhodnutie NS SR 6Cdo 11/2016).

21. V súdnom konaní vo veciach nehnuteľností, ktorých vlastní (spoluvlastník) nie je známy, pozemky nezistených vlastníkov, teda aj vlastníkov, ktorí sú síce známi, ale nie je zistený ich pobyt alebo sídlo, ako aj podiely spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastní nie je známy, v zmysle ust. § 34 ods. 3 veta druhá zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, okresných úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „pozemkový zákon“) je oprávnený spravovať a nakladať s nimi podľa osobitných predpisov pozemkový fond, ktorému zákon priznáva oprávnenie i na zastupovanie neznámych vlastníkov (tiež štátu) v konaniach pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise, podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise a pozemkov, ktorých vlastní nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné; obdobne postupuje správca vo veciach lesných pozemkov vo vlastníctve štátu a lesných pozemkov, ktorých vlastní nie je známy (§34 ods. 18 pozemkového zákona).

22. Ako vyplýva z vyššie uvedenej judikatúry a citovaných zákonných ustanovení, nezisteným vlastníkom, ako špecifickému subjektu procesnú spôsobilosť priznáva zákon, pričom bolo úmyslom zákonodarcu poskytnúť ochranu práv nezistených vlastníkov, či už žijúcim alebo nežijúcim, aby sa jeho práva zachovali pre jeho prípadných právnych nástupcov. Vzhľadom na uvedené súd uzatvára, že žalovaní ako nezistení vlastníci sú v danej veci pasívne vecne legitimovaní, pričom ochranu ich práv v konaní zabezpečuje zákonný zástupca. Na veci nič nezmenila ani správa Obce Matiaška doručená súdu dňa 16.10.2023, v ktorej obec iba konštatovala, že osoby vedené na listoch vlastníctva č. XXX A. XXX k.ú. E. sú mŕtve, pričom neposkytla žiadne ďalšie informácie o týchto osobách, prípadne ich právnych nástupcoch.

23. Predmetom sporu je nárok žalobkyne, ktorým sa proti žalovaným domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXX kat.ú. E. a na

liste vlastníctva č. XXX kat.úz. E.. Žalobkyňa v žalobe navrhla, aby súd zrušil a vyporiadal podielového spoluvlastníctvo tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

24. Zástupca žalovaných so žalobou žalobcu vo vzťahu k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva medzi stranami sporu súhlasil, čo potvrdil už vo vyjadrení k žalobe.

25. Z obsahu samotného vyššie citovaného zákonného ustanovenia §140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nikoho nemožno nútiť zotrvať v podielovom spoluvlastníctve. Primárne sa súd musí zaoberať prvým spôsobom vyporiadania, a to reálnym rozdelením vecí, keďže súd nemôže o spôsobe vysporiadania rozhodnúť svojvoľne a je obligatórne viazaný poradím vyjadreným v ust. § 142 Občianskeho zákonníka. Reálna delba pozemkov však v danom prípade podľa názoru súdu neprichádza do úvahy, nakoľko reálnym rozdelením pozemkov medzi spoluvlastníkov by vznikli pozemky s výmerou príliš nízkou na to, aby ich bolo možné využívať účelne (najmä pokiaľ ide o parcelu č.XXX/X, ktorej výmera je iba 204 m²). Súd tak pri spôsobe vyporiadania prihliadol jednak na veľkosť spoluvlastníckych podielov a tiež na možné účelné využitie pozemkov a zároveň na okolnosti prejednávaneho prípadu. V danej veci je zrejmé, že jediná známa spoluvlastníčka vyporiadavaných pozemkov je žalobkyňa, pričom všetci žalovaní sú neznámymi dedičmi po mŕtvych osobách evidovaných na listoch vlastníctva č. XXX A. Q. XXX k.ú. E.. Z týchto dôvodov sa ako najvhodnejší spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva javí druhý zákonný spôsob vyporiadania, teda prikázanie vecí žalobkyni, ako jedinej známej podielovej spoluvlastníčke, za primeranú finančnú náhradu pre ostatných spoluvlastníkov.

26. Na základe uvedeného tak súd uzatvára, že aj vzhľadom na súhlasné stanoviská strán sporu, žalobe vyhovel v časti zrušenia ako aj žalobkyňou navrhovaného spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva a rozhodol tak, ako to je uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

27. Uvedené vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán sporu zároveň zohľadňuje veľkosť podielov spoluvlastníkov, nakoľko žalobkyňa, ktorej boli nehnuteľnosti prikázané je ich väčšinovým spoluvlastníkom v podiele 461/720 k celku na oboch listoch vlastníctva. Takýmto rozhodnutím nebude ohrozené ani účelné využitie vecí, keďže nehnuteľnosti sú v celosti prikázané jednému zo spoluvlastníkov.

28. Žalobkyňa súd v súlade s jej návrhom z 2.11.2022 zaviazal vyplatiť ako primeranú náhradu za spoluvlastnícky podiel žalovanému v 1. rade sumu 139,72 eur, žalovanému v 2. rade sumu 279,44 eur, žalovanému v 3. rade sumu 377,25 eur, žalovanému v 4. rade sumu 733,54 eur a žalovanému v 5. rade sumu 279,44 eur, a to na bankový depozitný účet zástupcu žalovaných. Žalobkyňa svoj návrh upravila a zvýšila sumy primeranej náhrady pre ostatných spoluvlastníkov po námietkach zo strany ich zástupcu, keď oproti pôvodnému návrhu o cene za 1 m² pozemkov-trvalých trávnatých porastov v katastri Obce E. v sume 0,0166 eur, žalobkyňa zvýšila sumu náhrady na 2,50 eur za 1 m². Zástupca žalovaných pritom súdu predložil Dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva č. 03600/2019-PKZP-K40559/19.00, ktorú Slovenský pozemkový fond uzatvoril a jej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k pozemkom – ornej pôde v katastrálnom území Obce C., čo je vedľajší kataster Obce E.. Cena pozemkov bola v predloženej dohode stanovená na sumu 2,50 eur za 1 m². Uvedenú cenu preto súd považoval za primeranú aj v prejednávanom prípade. Je zrejmé, že trhovú cenu obdobných pozemkov, v rámci rovnakého regiónu a približne v rovnakej lokalite sa pohybuje zhruba na takejto úrovni a uvedenú cenu za 1 m² nie je možné označiť za neprimerane nízku, najmä ak žalovaný takúto cenu akceptuje aj v prípadoch, kedy dochádza k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva mimosúdnyimi dohodami, ktorých je účastníkom. Pokiaľ ide zástupcom žalovaných predložené ponuky z inzercie, ktoré sa týkali iných lokalít v regióne, je zrejmé, že aj pri týchto sa pohybovala cena za 1 m² pozemku od 0,95 eur (lúka, pasienok v Meste Hanušovce nad Topľou) až po 10,61 eur (stavebný pozemok v Obci Ondavské Matiašovce). Presné ohodnotenie konkrétnych vyporiadavaných pozemkov by bolo možné zistiť znaleckým ohodnotením, ktoré však žiadna zo strán sporu nenavrhol, pričom súd takéto dokazovanie z vlastnej iniciatívy realizovať nemôže. Dôkazné bremeno ohľadne tvrdenia zástupcu žalovaných o trhovej cene sporných nehnuteľností nad sumu 2,50 eur za 1 m² leží práva na strane žalovaných. Pokiaľ žalobkyňa navrhla sumu 2,50 eur za 1 m² a žalovaný tvrdil, že môže ísť aj o vyššiu sumu, súd pri rozhodnutí o primeranej cene vychádzal z nespornej výšky ceny pozemkov 2,50 eur za 1 m² (do výšky náhrady 2,50 eur boli tvrdenia strán sporu zhodné). Pokiaľ žalovaný predložil vyjadrenie Obce Matiaška, v ktorom sa vyslovuje k budúcemu možnému využitiu vyporiadavaných pozemkov, uvedené súd nemohol brať do úvahy, nakoľko primeranú cenu je povinný určiť podľa stavu pozemkov

v čase rozhodnutia vo veci. Rovnako by aj súdny znalec pri stanovení ceny vyporiadovaných pozemkov vychádzal z aktuálneho stavu, nie možného budúceho stavu nehnuteľností.

29. Výška náhrady bola vypočítaná nasledovne: Pre žalovanú v 1. rade, ktorej výška spoluvlastníckeho podielu bola 20/720, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $1808 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 4520,00 \text{ eur}$ a pri podiele 20/720 je náhrada $(4520 : 720) \times 20 = 125,55 \text{ eur}$, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $204 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 510,00 \text{ eur}$ a pri podiele 20/720 je náhrada $(510,00 : 720) \times 20 = 14,17 \text{ eur}$. Spolu predstavuje náhrada pre žalovanú v 1. rade sumu 139,72 eur. Pre žalovanú v 2. rade, ktorej výška spoluvlastníckeho podielu bola 40/720, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $1808 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 4520,00 \text{ eur}$ a pri podiele 40/720 je náhrada $(4520,00 : 720) \times 40 = 251,11 \text{ eur}$; z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $204 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 510,00 \text{ eur}$ a pri podiele 40/720 je náhrada $(510,00 : 720) \times 40 = 28,33 \text{ eur}$. Spolu predstavuje náhrada pre žalovanú v 2. rade sumu 279,44 eur. Pre žalovaného v 3. rade, ktorého výška spoluvlastníckeho podielu bola 54/720, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $1808 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 4520,00 \text{ eur}$ a pri podiele 54/720 je náhrada $(4520,00 : 720) \times 54 = 339,00 \text{ eur}$, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $204 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 510,00 \text{ eur}$ a pri podiele 54/720 je náhrada $(510,00 : 720) \times 54 = 38,25 \text{ eur}$. Spolu predstavuje náhrada pre žalovaného v 3. rade sumu 377,25 eur. Pre žalovaného vo 4. rade, ktorého výška spoluvlastníckeho podielu bola 105/720, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $1808 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 4520,00 \text{ eur}$ a pri podiele 105/720 je náhrada $(4520,00 : 720) \times 105 = 659,17 \text{ eur}$, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $204 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 510,00 \text{ eur}$ a pri podiele 105/720 je náhrada $(510,00 : 720) \times 105 = 74,37 \text{ eur}$. Spolu predstavuje náhrada pre žalovaného vo 4. rade sumu 733,54 eur. Pre žalovaného v 5. rade, ktorého výška spoluvlastníckeho podielu bola 40/720, z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $1808 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 4520,00 \text{ eur}$ a pri podiele 40/720 je náhrada $(4520,00 : 720) \times 40 = 251,11 \text{ eur}$; z parcely E-KN č. XXX/X: celý pozemok = $204 \text{ m}^2 \times 2,50 \text{ eur} = 510,00 \text{ eur}$ a pri podiele 40/720 je náhrada $(510,00 : 720) \times 40 = 28,33 \text{ eur}$. Spolu predstavuje náhrada pre žalovaného v 5. rade sumu 279,44 eur.

30. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

31. V danom prípade žalobkyňa žiadala na plnenie náhrady žalovaným dlhšiu lehotu vzhľadom na výšku primeranej náhrady za spoluvlastnícky podiel a samotný návrh žalobcu na dni od právoplatnosti rozsudku, pričom však túto svoju požiadavku bližšie neodôvodnila, a to ani na dotaz zákonného sudcu na pojednávaní dňa 12.10.2023, kedy prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že nemá odôvodnenie pre predĺženie lehoty na plnenie a nemá námietky ani proti kratšej lehote. Súd preto v tomto prípade určil žalobkyni zákonnú lehotu na plnenie, a to lehotu 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

32. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

33. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. „Ak súd žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prejednal a rozhodol o nej v zmysle zásad zakotvených v § 142 Občianskeho zákonníka, správne mal na rozhodnutie o trovách konania aplikovať ustanovenie § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku“ (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/64/2022 z 28. 07. 2022)

36. Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je špecifickým konaním, ktoré môže začať na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka (budúcej strany sporu) a každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne procesnú pozíciu žalobcu a žalovaného bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Nejde o klasické sporové konanie, v ktorom by jedna z proti sebe stojacich strán musela vyhrať a druhá prehrať spor. V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (či bezpodielového

spoluvlastníctva manželov) má podstatný význam skutočnosť, že sa jedná o tzv. konanie iudicium duplex. V týchto konaniach pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nie je možné aplikovať zásadu úspechu vo veci. Za spravodlivé je potrebné spravidla považovať, aby každá zo strán sporu znášala svoje trovy konania a nebola povinná hradiť trovy konania protistrane, ak neexistujú preto dôvody hodné osobitného zreteľa (podľa nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3202/2020 z 02.11.2021).

37. Návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže v zmysle ustanovenia § 142 Občianskeho zákonníka podať ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov; každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne postavenie žalobcu ako aj žalovaného, a to bez ohľadu na to, kto žalobu podal, nakoľko podaním žaloby je uplatnené rovnaké právo žalovaného. Návrhmi strán súd navyiac nie je viazaný a v konaní postupuje ex offio. Čo sa týka majetkovej hodnoty strán sporu, táto je v čase rozhodovania súdu rovnaká ako v čase začatia konania. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa javí byť spravodlivým, aby každá strana sporu znášala svoje trovy (porovnaj vyššie citovaný nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 3202/2020 a obdobne aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 573/2017 zo dňa 15. novembra 2017, tiež napríklad rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/8/2021 z 29. 01. 2021, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 11Co/62/2020 z 26. 10. 2020, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/42/2019 z 22. 01. 2020 a iné).

38. I keď do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj uznesenie NS SR z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/265/2019), keď podľa judikátu R 71/2018 do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR a tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutie najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, je možné sa pri rozhodovaní o trovách konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva inšpirovať aj rozhodnutiami Najvyššieho či Ústavného súdu Českej republiky z dôvodu totožnej právnej úpravy v minulosti v § 142 Občianskeho zákonníka a § 142 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ak nie je v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky (porovnaj napríklad vyššie cit. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/64/2022 z 28. 07. 2022, tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.17Co/38/2022 z 30. 05. 2022, rovnako v súvislosti s nižšie uvedeným).

39. Spor o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva považuje právna teória ako aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za konanie, v ktorom majú obe strany sporu tak postavenie žalobcu aj žalovaného (iudicium duplex). Z akého dôvodu by mala každá zo strán sporu v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva znášať svoje trovy konania a v akých prípadoch prichádza do úvahy rozhodnutie o trovách konania podľa úspechu strán v spore prilietavo vysvetlil Ústavný súd Českej republiky v náleze z 5. apríla 2022 sp. zn. IV. ÚS 404/2022 (s ktorým sa súd, vzhľadom na dôvody vyplývajúce z normy, ktorá je tiež súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky - Listiny základných práv a slobôd, stotožňuje) tak, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pred súdom je charakteristické tým, že nemožno vychádzať zo zásady tzv. procesného úspechu vo veci, ale z toho, že žiaden z účastníkov neodchádza z konania s menšou hodnotou, než s ktorou do nej vstupoval. Preto je potrebné postupovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ak mal účastník vo veci úspech len čiastočne, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo). Ďalej dôvodil, že z hľadiska náhrady trov konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je plný úspech vo veci daný len vtedy, ak súd návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietne z dôvodov uvedených v Občianskom zákonníku, pretože v takom prípade je nemožné posudzovať úspech v spore. Procesný úspech strany sporu však nie je možné odvodzovať od výsledku spôsobu vyporiadania spoluvlastníctva. Až vo fáze rozhodovania o vyporiadaní zrušeného podielového spoluvlastníctva sa totiž naplno prejaví povaha konania iudicium duplex, ktorého špecifiká nezodpovedajú charakteristickým znakom civilného sporu v režime Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na to, že súd nie je viazaný návrhom žalobcu pokiaľ ide o konkrétny spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, ale je viazaný postupnosťou spôsobu vyporiadania podielového

spoluvlastníctva podľa Občianskeho zákonníka, nie je logické odvíjať procesný úspech vo veci od toho, čo bolo medzi účastníkmi sporné, na aké otázky vykonával súd dokazovanie. Navyše žiadna z procesných strán výsledkom sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva po finančnej stránke nestráca. Obe strany odchádzajú zo súdu s rovnakou majetkovou hodnotou (k okamžiku rozhodnutia vo veci), s ktorou do nej vstúpili. Ak účastníci nemôžu svojimi procesnými návrhmi ovplyvniť výsledok sporu, nemožno pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzať zo zásady procesného úspechu. Žiadnej zo strán sporu nemožno pripočítať na ľarchu, že odmieta určitý spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov, pretože to vyplýva z jeho ústavne zaručeného práva podľa článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Výnimku zo všeobecnej aplikácie o znášaní trov každou zo strán sporu pri konaniach typu iudicium duplex by mali tvoriť prípady, keď sa podielový spoluvlastník chová obštrukčne, ako strana sporu sa nezaujíma o konštruktívne vyriešenie veci alebo ide o šikanózny výkon práva. V takom prípade však musí súd presvedčivo vysvetliť, prečo v konkrétnom prípade rozhodol o uložení povinnosti strane sporu uhradiť protistrane náhradu trov konania.

40. Vychádzajúc primárne z vyššie uvedeného, keďže konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je charakteristické tým, že nemožno vychádzať zo zásady tzv. procesného úspechu vo veci, aj v danom prípade ani žalobkyňa ani žalovaní neodchádzajú z konania ohľadne veci samej s menšou hodnotou, než s ktorou do konania vstupovali. Inak povedané, pokiaľ teda ide majetkovú hodnotu strán sporu ohľadne veci samej, táto je v čase rozhodnutia súdu rovnaká ako v čase začatia konania.

41. Spravodlivé je tak vzhľadom na charakter konania, aby každá zo strán sporu znášala svoje vlastné náklady konania, ak sa im nepodarilo dospieť k dohode o vyporiadaní bez nutnosti ingerencie zo strany súdu.

42. Nielen charakter sporu je však pri rozhodovaní o trovách konania významný, nevyhnutné je prihliadať aj na postoj strán sporu; potrebné je posudzovať každé konanie a jeho priebeh individuálne, zohľadniť, do akej miery boli strany sporu dotknuté na svojich záujmoch vynesným rozsudkom (porovnaj stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. Cpj 8/72 z 8.marca 1973 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 54/1973, tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022).

43. V súvislosti s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania tak súd prihliadal aj na postoj strán sporu v priebehu konania. Tu je potrebné zdôrazniť, že už pri prvom úkone vo veci, vyjadrení k žalobe, zástupca žalovaných uvádzal, že súhlasí s navrhovaným spôsobom vyporiadania, nesúhlasil iba s navrhovanou všeobecnou hodnotou vyporiadavaných nehnuteľností.

44. V súvislosti s rozhodnutím o trovách v konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, tiež akceptáciou vyššie citovanej judikatúry Ústavného súdu Českej republiky ohľadne nároku na náhradu trov v týchto konaniach súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/18/2022 z 26. 04. 2022.

45. Za ustálenú súdnu prax vo veciach zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva pokiaľ ide o rozhodovanie o trovách konania nie je možné považovať len také rozhodnutie, kde sa za úspech žalobcu bude považovať, ak súd jeho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vyhovel a nebude sa prihliadať na charakter sporu a celkový priebeh konania. Takýto názor nevyplýva ani zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08.03.1973 sp. zn. Cpj 8/72 uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 54/1973. V stanovisku uverejneného pod R 54/73 je uvedené iba to, že niet prekážok, aby súd v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania, ak bolo jeho návrhu vyhovené, ale zároveň sa pripúšťa aj aplikácia ustanovenia, podľa ktorého žiadnemu z účastníkov konania súdy náhradu trov konania nepriznávali, ak sa jeho úspech v konaní nevyhodnotil ako plný a stanovisko výslovne upozorňuje, že so zreteľom na rozmanitosť prípadov treba riešiť každý prípad individuálne s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov ako aj to, do akej miery sú jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch vynesným rozsudkom. Aj z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022 vyplýva, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, i keď je sporom podľa Civilného sporového poriadku, je nutné zohľadňovať aktivitu či

pasivitu strán sporu a ich pričinenie k prospechu, ktorý strana sporu rozhodnutím súdu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva získala.

46. Aj v prejednávacom prípade zástupca žalovaných v spore aktívne komunikoval so súdom, nárok žalobkyne od prvého úkonu nerozporoval, iba vzniesol svoje výhrady k žalobkyňou navrhovanej primeranej náhrade za vyporiadanie spoluvlastníctva k sporným pozemkom, čo nakoniec aj žalobkyňa akceptovala a upravila svoj návrh v súlade s námietkami, ako už bolo uvedené vyššie. Za týchto okolností preto ani nemožno konštatovať, že súd rozhodol výhradne v zmysle návrhu žalobkyne.

47. O nároku na náhradu trov konania tak súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

2

5C/36/2021

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.